

Werkbezoek aan de Blauwe Stad

Het gaat al jaren niet goed met het noordoosten van Groningen (Oldambt). De werkgelegenheid neemt af en veel jongeren trekken weg. Het gebied heeft een impuls nodig. Eind jaren tachtig ontstond het plan om een groot meer (600 ha) te realiseren met daaromheen woningen. In de voorbije jaren zijn verschillende plannen de revue gepasseerd voordat het huidige plan voor de 'Blauwe Stad' op tafel kwam. Op 12 oktober jl. bracht het Nirov een bezoek aan het gebied om iets te leren van de aanpak van dit project, dat een voorbeeld vormt van een integraal ruimtelijk ordeningsplan waarbij water een belangrijke rol speelt.

Het eerste plan stuitte aanvankelijk in het hele agrarische en van oudsher communistische gebied op weerstand. Die weerstand is gaandeweg verdwenen. Het plan is lang globaal gehouden om discussies over details te voorkomen.

Te weinig aandacht voor waterberging

Het meest directe belang van het waterschap, de waterberging, is te laat in beeld gekomen om optimaal mee te nemen in de plannen. Het is uiteindelijk pas later in het plan toegevoegd. Bij noodsituaties kan nu 50 cm op het peil van het meer gezet worden. Als de waterbergingsdoelstelling werkelijk vanaf het begin van de planvorming meegenomen was, was wellicht voor een slimme oplossing gekozen. Dit heeft echter alles te maken met de tijd. Toen de voorbereidingen begonnen, was de nieuwe wijze van omgaan met water nog niet aan de orde.

De rol van het waterschap als adviseur is een lastige. Voor die rol is gekozen omdat destijds geen risico mocht worden gelopen op gronden die niet van het waterschap zijn. Dat is nog steeds een helder standpunt. Daarmee maak je je, als waterschap, afhankelijk van de besluitvorming op het gebied van de ruimtelijke ordening en loop je het risico dat de plannen een kant op gaan die je zelf niet zou willen. Mede om die reden is nu bij Meerstad voor een andere rol gekozen. Daar is het waterschap mede-opdrachtgever.

Een deel van de kosten van de wateropgave is meegenomen in de exploitatie, een deel wordt door het waterschap zelf opgebracht. Ook intern in het waterschap vergde dit de nodige diplomatie. Goedkeuring voor

het maken van kosten om een project te realiseren voor 'rijke westerlingen' en dat ten koste gaat van de landbouw, was niet zonder meer vanzelfsprekend voor het waterschapsbestuur in een gebied met agrariërs en bovendien (oorspronkelijk) communistisch gezind.

Waterkwaliteit

Een belangrijk aandachtspunt is de waterkwaliteit. Wonen aan water vraagt om een helder meer; de ambitie is zwemwaterkwaliteit. Het gaat om een voormalig landbouwgebied met veel voedingsstoffen in het water. De waterkwaliteit voldoet nu niet aan de MTR-normen. De bestaande kennis bij het waterschap blijkt onvoldoende. Een grondige studie moest worden verricht naar maatregelen om de waterkwaliteit op orde te krijgen. De belangrijkste maatregelen die genomen worden, zijn dat de voedselrijke

grond wordt gekeerd, zodat een armere zandlaag bovenkomt. De inlaat van water gaat geleidelijk (anderhalf jaar) via een defosforteersysteem. Het meer wordt zo ingericht dat de circulatie van het water natuurlijk moet gaan verlopen. En het riet dat langs veel randen moet gaan groeien, krijgt een zuiverende functie.

Het werkbezoek aan de Blauwe Stad maakte onderdeel uit van het Nirov-meerjarenprogramma Waterland NL. De komende jaren wil het Nirov, in samenwerking met een aantal belanghebbende partijen, bruggen bouwen tussen ruimtelijke ordening en waterbeheer, omdat water één van de grootste ruimtelijke opgaven voor de komende jaren vormt. Het meerjarenprogramma Waterland NL wordt mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (DG Water), Provincie Zeeland en Vitens. ☐

De voorbereidingen voor de aanleg van een meer van 600 hectare nabij Winschoten (foto: Herman Wanningen).

